

عنوان مقاله:

از اراده تا آینده : دستوری شدگی «زمان آینده» در فارسی

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان شناخت, دوره 7, شماره 13 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

شادی داوری - مدرس دانشکده پیراپزشکی

مهرداد نغزگوی کهن - هیات علمی گروه زبان شناسی دانشگاه بوعلی سینا همدان

خلاصه مقاله:

با آن که مفهوم زمان آینده مفهوم جدیدی در حوزه‌ی شناخت بشر نیست، اما رمزگذاری مستقل آن در بسیاری از زبان‌های دنیا پدیده‌ای متاخر است. بررسی رده‌شناختی بازنمایی این مفهوم حاکی از این حقیقت است که ابزارهای واژگانی بیان «طلب» و «اراده» به صورت بالقوه، توانایی رمزگذاری رویدادهای زمان آینده را دارند. این مهم از آنجا ناشی می‌شود که طبیعت مفهوم طلب و اراده، وقوع گزاره را در زمانی فرا روی زمان گفتار رقم می‌زند. در این مختصر بر آنیم تا در چارچوب دستوری‌شدگی، به کاوش در سیر تحول فعل «خواستن» از فعلی واژگانی به فعل معین وجهی با معنای «اراده» و سپس به فعلی معین با معنای دستوری زمان «آینده» بپردازیم. داده‌های این پژوهش، حاکی از آن است که «خاص‌شدگی» کاربرد فعل «خواستن» در بیان حتمیت وقوع رویداد در «آینده‌ی برنامه‌ریزی شده»، پیدایش نشانه‌ی تحلیلی مستقل زمان «آینده» را در فارسی امروز به ارمغان آورده‌است. این درحالی است که در قرون اولیه‌ی هجری فعل «خواستن»، به طور هم‌زمان و با یک صورت زبانی بازنمایی هردو مفهوم وجهیت اراده و زمان آینده را بر عهده داشته‌است. از این رو می‌توان گفت که در مسیر معین‌شدگی فعل «خواستن» به عنوان نشانه‌ی آینده، رخداد تغییری مفهومی از وجهیت «اراده» به زمان «آینده» قابل مشاهده است.

کلمات کلیدی:

زمان آینده، وجهیت اراده، معین‌شدگی، خاص‌شدگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1512195>

